

KÖZÖS NYILATKOZAT

Az Egyesült Villamosenergia-ipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége (EVDSZ), a Magyar Köztisztviselők, Közalkalmazottak és Közzolgálati Dolgozók Szakszervezete (MKKSZ), a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete (PDSZ) és a Társadalombiztosítási Dolgozók Szakszervezete (TBDSZ) akciószövetségének minden tagja üdvözli és támogatja az Európai Bizottság tegnapi napon, október 28-án megjelent, a minimálbérről szóló irányelv javaslatában foglaltakat.

Az Európai Bizottság június 3-án indította el az európai szociális partnerekkel folytatott konzultáció második szakaszát a tisztességes minimálbérével kapcsolatos kihívások kezelésére irányuló lehetséges fellépésről. Ebben a dokumentumban a Bizottság korrekt képet fest a helyzetről, rámutatva a **tisztességes minimálbér fontosságára a dolgozói szegénység és az egyenlőtlenségek** – különösen a nemek közötti egyenlőtlenségek – **kezelésében**, valamint a **felfelé irányuló konvergencia támogatása és a belső kereslet fellendítése szempontjából**. Az akciószövetség tagjai egyetértenek a Bizottság véleményével, miszerint annak biztosítása, hogy Európában mindenki tisztességes életszínvonalon élhessen, elengedhetetlen a Covid-19 válság társadalmi és gazdasági következményeinek kezelése és a gazdaságélénkítés fenntartása. **A méltányos bérekre irányuló kezdeményezésre ma nagyobb szükség van, mint valaha.**

Az elmúlt 20 évben egyre gyengébbé vált a kapcsolat a munka és a tisztességes élet között. Ezenkívül a kelet és nyugat közötti fizetési különbségek továbbra is megmaradtak. Ez a helyzet veszélyezteti a jelenlegi társadalmi modelleket és a közös Európa alapjait. A méltányos minimálbér biztosítását célzó uniós kezdeményezés az első lépés lehet e tendencia megfordításában. Az egyenlőtlenségek továbbra is fennállnak az EU-ban. Közép-, Kelet- és Dél-Európában a bérek jóval az európai átlag alatt maradnak, és nem tükrözik ezen gazdaságok növekedési teljesítményét.

Valamennyi közép- és kelet-európai ország számára kulcsfontosságú kérdés, **hogyan változtassanak gazdaságpolitikájukon, invesztáljanak többet közzolgálati rendszerükbe, és mindenekelőtt az, hogy a szociális partnerek és a szociális párbeszéd nagyobb szerepet kapjanak országaik jövőjének formálásában, ezáltal megvalósítva gazdaságaik sokkal gyorsabb konvergenciáját.**

Az akciószövetséget alkotó szakszervezetek megítélése szerint ezt a folyamatot kiválóan segítik a most megjelentetett irányelv javaslatban foglaltak. Az akciószövetség tagjai egyetértenek egy olyan európai keretrendszer létrehozásával, amelynek két célja van: a **minimálberek megfelelő szintjének megállapítása**, illetve a **dolgozók minimálbérhez való hozzáférésnek biztosítása**, a nemzeti hagyományok tiszteletben tartásával arra vonatkozóan, hogy kollektív szerződésben, vagy törvény által határozzák meg a minimálbért. Jelenleg az unióban 21 tagállamban van jogszabályi úton megállapított minimálbér, és 6 országban pedig kollektív szerződések útján kerül megállapításra az. Emiatt az utóbbi 6 tagállamra csak a kollektív szerződések vonatkozó részek vonatkoznak.

Az akciószövetség tagjai üdvözlik, hogy az irányelv minimumszabályokat kíván lefektetni, amelyektől a dolgozókra nézve jobb feltételeket előírhat a tagállam, de a leendő jogszabály semmiképp sem szolgálhat ürügyként a jobb feltételekkel rendelkező rendszerekből való visszalépésre. **A tagállamoknak az elfogadástól számított két év alatt kellene az irányelvet átültetni a nemzeti jogba.**

Az irányelv kiterjedne minden olyan dolgozóra, akinek munkavállalói szerződése, vagy kapcsolata van. Tehát igyekszik a nem munkavállalói szerződéssel (pl. vállalkozói szerződéssel) alkalmazott dolgozók bérére is hatással lenni.

Az akciószövetség tagjai kiemelik, hogy az irányelv fontos eleme lenne a **kollektív tárgyalások megerősítése a bérmegállapodások során**. Előírná a tagállamoknak, hogy a kollektív tárgyalások általi lefedettséget növelendő, erősítsék meg a **szociális partnereket és ösztönözzenek valódi, konstruktív bértárgyalásokat**.

Előírná továbbá azon tagállamoknak, amelyeknél a **kollektív szerződések lefedettsége nem éri el a 70%-ot, hogy teremtsenek megfelelő kereteket, és hozzanak létre egy akciótervet a kollektív tárgyalások erősítésére.** [Magyarországon ez 21% az ETUI 2016-18-as adatai alapján]

Az irányelv a **törvényben előírt minimálbér szintjének megfelelőségével kapcsolatban előírná a** tagállamok számára, hogy a minimálbér szintjének meghatározására, illetve időszakos aktualizálására **hozzanak létre megfelelő kritériumokat** azért, hogy a bérszint megfelelő szinten legyen megállapítva, és tisztességes munka- és életkörülményeket biztosítson. Ezen kritériumoknak átláthatónak kell lennie, és **kötelezően legalább a következőket tartalmaznia kell:** a törvényes minimálbér vásárlóereje, tekintettel a megélhetési költségekre; a bruttó bérek általános szintje és azok eloszlása; a bruttó bérek növekedési rátája; a munka termelékenységének alakulása.

Az akciószövetség tagjai hiányolják, hogy a javaslat konkrét számot/arányt nem ír elő, annak ellenére sem, hogy a 21. preambulumbekzdésben megemlítésre kerül, hogy a medián 60%-a, illetve az átlag 50%-a, mint a nemzetközileg elfogadottan használatos indikátorok, segíthetnek a minimálbér megfelelő szintjének elbírálásához. Az irányelv csak azt írja elő a tagállamoknak, hogy az általános bruttó bérszínvonalhoz viszonyított **indikatív referencia értékeket kell használniuk a minimálbér megállapítása során.**

Az irányelv előírná továbbá a minimálberek időszakos aktualizálását, hogy azok megtartsák a megfelelő szintet. Ennek tekintetében a tagállamoknak létre kellene majd hozni **konzultatív testületeket.**

Az akciószövetség tagjai hangsúlyozzák és üdvözlik az irányelv azon javaslatát, mely szerint a **szociális partnereket be kell vonni a bérszint megállapításánál, és aktualizálásánál:**

A tagállamoknak biztosítani kell a szociális partnerek hatékony bevonását, beleértve ebbe a konzultációs testületbe való bevonást is. Ezen kívül pedig főként: a kritériumok és az indikatív referenciaérték megállapításánál; a bérszint aktualizálásánál; az eltérések és levonások megállapításánál; adatok gyűjtésnél, és tanulmányok elkészítésére.

A másik cél, a dolgozók hatékony hozzájárása a törvényi minimálbérhez teljesülése érdekében az akciószövetség tagjai támogatják az irányelv tagországokkal szembeni alábbi elvárásait: erősítsék meg a munkaügyi ellenőrzéseket a terepen (nem diszkriminatív módon); dolgozzanak ki iránymutatásokat a felügyelő hatóságoknak; biztosítsák a törvényi minimálbérrel kapcsolatos információk közzétételét, elérhetőségét.

Az akciószövetség tagjai támogatják azt is, hogy a tagállamoknak legyen jelentési kötelezettsége a Bizottság számára (minden év október 1-ig) a következőkről: a minimálbér szintje és a lefedett dolgozók aránya; a meglévő eltérések, és az azok által érintett dolgozók aránya; a meglévő levonások; a kollektív szerződések lefedettsége.

Az akciószövetség tagjai támogatják továbbá, hogy a leadott adatok alapján, a Tanács Munkaügyi Bizottsága minden évben vizsgálja meg a tagállamokat a kollektív szerződések és a minimálberek tekintetében. A Bizottság a Parlamentet és a Tanácsot is tájékoztatná évente.

Az akciószövetség tagjai egyetértenek az irányelv tervezet azon rendelkezéseivel, amelyek a dolgozók jogorvoslati lehetőségének biztosításáról, a szabályokat be nem tartó cégek számára a megfelelő mértékű, elrettentő erővel bíró bírságok kiszabásának lehetőségéről, és arról szólnak, hogy a tagállamok megbízhatják a szociális partnereket az irányelv átültetésére.

Az akciószövetség tagjai összegzésként megállapítják, hogy meggyőződésük szerint az irányelvben foglaltak elősegítik az EU-ban: az „egyenlő munkáért egyenlő bér” elérését, az erősebb jogok és kollektív garanciák biztosításának lehetőségét minél több munkavállaló számára, a KSZ általi lefedettség növekedését, az ágazati kollektív tárgyalási rendszer erősödését.

Az irányelv tervezetben foglaltak egy lépést jelentenek, hogy megszűnjenek a kollektív tárgyalások előtt álló akadályok, erősödjön a szakszervezet felhatalmazottsága a szabad tárgyalásokra. **A minimálbér megfelelő szintjének biztosítása érdekében világos és szilárd kritériumokat határoz meg a tervezet annak érdekében, hogy a minimálbér legalább tisztességes életszínvonalat garantáljon.** Ebben az értelemben a megélhetést biztosító jövedelem felőli megközelítés (vásárlói kosarak a tisztességes életszínvonal biztosításáért) pozitív elem.

Az akciószövetség tagjai az irányelv tervezet egyik legfontosabb javaslatának tartják, hogy a javaslat kötelezettségként írja elő a tagországok számára a szociális partnerek aktív bevonását a kötelező minimálbér meghatározásába.

Fontos, hogy az irányelv szerint nem cél a minimálbér szintjének az egész EU-ban történő harmonizálása, sem pedig a minimálbér meghatározására szolgáló egységes mechanizmus létrehozása. A dokumentum szerint tiszteletben kell tartani a nemzeti hagyományokat, a szociális partnerek autonómiáját és a kollektív tárgyalások

szabadságát. Az irányelv nem törekszik a kötelező minimálbér bevezetésére valamennyi tagállamban. A minimálbért az irányelv elfogadását követően, továbbra is kollektív szerződésekkel vagy jogszabályokkal kell meghatározni az egyes országok hagyományainak és sajátosságainak megfelelően, a nemzeti hatáskörök és a szociális partnerek szerződéses szabadságának teljes tiszteletben tartása mellett.

Budapest, 2020. 10. 29.

Dr. Szilágyi József s.k.
EVDSZ elnök

Boros Péterné s.k.
MKKSZ elnök

Komjáthy Anna s.k.
PDSZ OV elnökhelyettes

Dr. Taskovics István s.k.
TBDSZ elnök